

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	37124 Право
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.12.2020 р.

Справа № 0786/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Наталія Оніщенко – головуєчий,
Беніцький Андрій Сергійович,
Волошин Юрій Олексійович,
Гуржій Тарас Олександрович,
Зверев Євген Олександрович,
Івашкевич Ангеліна Анатоліївна,
Коструба Анатолій Володимирович,
Лариса Шумна,
Мочульська Марта Євгенівна,
Олександр Дроздов,
Торбас Олександр Олександрович,
Шепітько Михайло Валерійович,

за участі запрошених осіб:

Проректорка з наукової роботи - Жилінська Оксана Іванівна – представник ЗВО,
Резнікова Вікторія Вікторівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37124
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОНП має чітко окреслені мету та цілі, що відповідають місії та стратегії Київського національного університету імені Тараса Шевченка, сформульованим в Стратегічному плані розвитку на період 2018-2025 року. Ціллю ОНП за спеціальністю 081 Право визначено підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у європейський простір фахівця, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, педагогічно-організаційної та практичної діяльності у галузі права, до викладацької роботи у вищих навчальних закладах. Цілі освітньо-наукової програми корелюються з головними завданнями та основними напрямками діяльності навчального закладу, зазначеними у Статуті КНУ імені Тараса Шевченка.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Під час підготовки ОНП враховано досвід схожих іноземних і споріднених вітчизняних освітніх програм, а також особливості ринку праці та регіонального контексту. Експертна група відмітила неврахування регіонального аспекту, який, на думку експертів, має місце, зважаючи на територіальне розміщення Інституту права та його тісні зв'язки і співпрацю з центральними органами законодавчої, судової та виконавчої гілок влади. Проте варто погодитись із зауваженнями навчального закладу, в яких зазначено, що особливостями Київського регіону є розташування тут столиці України і знаходження вищих керівних органів держави, провідних наукових установ, вищих органів судової влади. Урахування потреб цих установ при підготовці кадрів свідчить про врахування регіональних потреб у забезпеченні фахівців. Навчальному закладу рекомендовано при оновленні освітньо-наукової програми переглянути освітні потреби через оцінювання зміни ринку праці і суспільства з урахуванням регіонального контексту та досвіду вітчизняних та зарубіжних навчальних закладів.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» на третьому рівні вищої освіти відсутній. Інтегральна компетентність ОНП узгоджується з вимогами 9-го рівня Національної рамки кваліфікації. Не погоджуємося з

висновками експертної групи про те, що ЗК 2, ЗК 7, ЗК 8 та СК 7 не забезпечуються обов'язковими освітніми компонентами. Формування навичок використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 2) досягається за рахунок освітніх компонентів, передбачених в робочій програмі дисципліни «Філософія науки та інновацій». Здатність розробляти та управляти науковими проектами (ЗК 7) досягається завдяки освітнім компонентам, передбаченим робочими програмами дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень в галузі права». Здатність застосовувати знання у практичній юридичній діяльності (ЗК 8) досягається за рахунок освітніх компонентів, передбачених робочими програмами дисциплін «Конституційна реформа» та «Методологія проведення наукових досліджень в галузі права». Вміння формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції та рекомендації (СК 7) досягається завдяки освітнім компонентам, передбаченим робочими програмами дисциплін «Методологія проведення наукових досліджень в галузі права» та «Філософія науки та інновацій».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП складає 40 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам ЗУ «Про вищу освіту» та Постанови КМУ «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)».

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОНП структуровано. Освітні компоненти, включені до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему, структуровану за семестрами та роками навчання. ЕГ помилково вважає, що «вибіркові компоненти формують два блоки: Блок № 1 та Блок № 2 (без назв)». Блок № 1 не містить вибіркового компонента, оскільки відповідно до ОНП в ньому розміщені обов'язкові компоненти. Згідно з ОНП вибіркові компоненти передбачені в Переліку № 1 та 2 Блоку 2. Здобувачам пропонується з 57 вибіркового дисциплін вибрати три навчальні дисципліни, відповідно з Переліку № 1 – одну дисципліну (4 кредита), а з Переліку № 2 – 2 дисципліни (8 кредитів). Такий підхід відповідає п. 9.4.2 Положення про організацію освітнього процесу 31.08.2018 р., яким визначено, що здобувач освіти має можливість вибору із вибіркової складової навчального плану ОП дисципліни з переліку. Згідно з вимогами п. 2.2 Положення 03.12.2018 р. відповідно до сформульованих у п.1.3 цілей, навчальний заклад повинен запропонувати здобувачу вищої освіти спеціалізований (профільний) блок (пакет) дисциплін, який включає переважно фахові дисципліни. Передбачений в ОНП Перелік № 1 та Перелік № 2 Блоку № 2 містить вибіркові навчальні дисципліни, які дають можливість здобувачам досягти необхідних програмних компетентностей. Слід погодитись із висновками експертної групи про те, що серед вибіркового є дисципліни природничих, технічних, біологічних та поведінкових наук. Такі, дисципліни як «Мінерально-сировинна база України», «Наноструктуровані полімерні матеріали для біотехнологій, медицини, інформаційних технологій та сонячної енергетики», «Основи системної біології» та «Література у глобальному естетичному просторі ХХІ ст.» навряд чи відповідають цілям ОНП. Тому навчальному закладу доцільно переглянути вибіркові компоненти в Блоці № 2 та виключити із Переліку № 1 дисципліни, які не відповідають цілям ОНП. ОНП не обмежує здобувачів вищої освіти у виборі профільних дисциплін, засвоєння яких надасть їм можливість отримати необхідні спеціальні (фахові) компетентності та програмні результати навчання. За ОНП в університеті навчаються два іноземця, тому експертна група звертає увагу на необхідність включення до ОНП навчальної дисципліни «Українська мова як іноземна», оскільки це вимоги п. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Навчальний заклад надає аспірантам можливість вибору навчальної дисципліни «Українська наукова мова», яка передбачена в переліку № 1 Блоку № 2 (ВК 1.22). Університет створює додаткові можливості здобувачам освіти удосконалити навички знання української мови. В своїх зауваженнях на звіт ЕГ навчальний заклад зазначає, що згідно з рішенням Вченої ради університету усім здобувачам освіти (не залежно від громадянства) надана можливість опанувати безоплатний факультатив з української мови.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Освітньо-наукова програма дозволяє формувати у здобувачів третього рівня вищої освіти спеціальні компетентності за напрямком підготовки. Згідно з п. 9.4.1 Положення про організацію освітнього процесу від 31.08.2018 р. вільний вибір навчальних дисциплін передбачає право здобувачів освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії. В університеті діє Положення про порядок реалізації студентами Університету права на вільний вибір дисциплін від 03 грудня 2018 р. (далі – Положення 03.12.2018 р.). Незважаючи на те, що в назві Положення 2018 р. йдеться про студентів, в самому документі, в п. 1.4 зазначено, що «Дія цього Положення поширюється на здобувачів вищої освіти,

які вступили на навчання, починаючи з 1 вересня 2015 р. і навчаються за освітніми програмами, укладеними із урахуванням вимог ЗУ «Про вищу освіту»...». Отже Положення 2018 р. стосується здобувачів усіх рівнів вищої освіти. В освітньо-науковій програмі рекомендовано виправити технічні помилки щодо проставлення позначки «+» в матриці відповідності навпроти ВК 1.31–1.36.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура освітньо-наукової програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти встановлено, що вони мають змогу формувати індивідуальну освітню траєкторію через вибір навчальних дисциплін, зазначених в Переліках № 1 та № 2 Блоку № 2. Процедура вибору здобувачами вищої освіти університету дисциплін регламентується Положенням 03.12.2018 р. Забезпечення набуття загальних компетентностей (ЗК 2, ЗК 7, ЗК 8) та спеціальних (фахових) компетентностей (СК 7) здійснюється за рахунок ОК 2 «Філософія науки та інновацій», ОК 4 «Конституційна реформа» та ОК 5 «Методологія проведення наукових досліджень в галузі права».

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Освітньо-наукова програма та навчальний план університету передбачають практичну підготовку в обсязі 10 кредитів, що відповідає п. 2.5 Положення про проведення асистентської педагогічної практики аспірантів від 02 березня 2020 р. (Далі – Положення 08.03.2020 р.) (http://asp.univ.kiev.ua/doc/OND/Pedagogical_practice_2020.pdf), яким визначено обсяг асистентської педагогічної практики аспірантів/ад'юнктів у кількості 10 кредитів ЄКТС. Експертна група стверджує, що має місце певна невідповідність між обсягом кредитів, передбаченим Положенням, та тим обсягом, який визначений навчальним планом, оскільки нібито п. 2.3 Положення про проведення асистентської педагогічної практики аспірантів тривалість практики передбачається в обсязі 15 кредитів. Проте такий висновок не відповідає дійсності. По-перше, зміст і тривалість практики здобувачів третього рівня вищої освіти вказано в п.2.5 Положення 08.03.2020 р., а в п. 2.3 йдеться про профільну кафедру. По-друге, в п.2.5 Положення 08.03.2020 р. зазначена практична підготовка аспірантів в обсязі 10 кредитів, а не 15 кредитів, як помилково вважає експертна група. Тому рекомендація експертної групи щодо необхідності узгодження обсягу кредитів, передбаченого Положенням про проведення асистентської педагогічної практики аспірантів, з тим обсягом, який передбачений ОНП, є недоречною. Експертна група зазначає, що в структурі ОНП відсутні навчальні дисципліни за такими напрямками дисертаційних робіт як трудове право, кримінальне процесуальне право, адміністративне право та криміналістика. Слід відмітити, що в ОНП ВК 2.15 стосується трудового права, ВК 1.12, ВК 1.13, ВК 1.15 – криміналістики, ВК 2.9 – кримінального процесуального права, ВК 2.1, ВК 2.8, ОК 04 – адміністративного права. Проте навчальному закладу доцільно розширити в освітньо-науковій програмі перелік дисциплін, які б відповідали програмним результатам навчання та науковим інтересам здобувачів третього рівня вищої освіти.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОНП забезпечує набуття здобувачами третього рівня вищої освіти соціальних навичок (soft skills).

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Структура ОНП відображає науково-дослідницьке спрямування ОП та індивідуалізацію освітньої траєкторії.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна освіта не передбачена ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Процедура вступу на ОНП регламентується Правилами прийому до аспірантури/ад'юнктури для здобуття ступеня доктора філософії в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка. Вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, розміщені на офіційному сайті навчального закладу.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В КНУ імені Тараса Шевченка визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти за програмами, отриманими в інших навчальних закладах. Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. та ін. Проте в університеті відсутня практика визнання результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти, отриманих в інших закладах вищої освіти. Навчальному закладу рекомендовано проводити роз'яснювальну роботу серед аспірантів щодо реалізації ними права на академічну мобільність.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті відсутня практика визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті аспірантами.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Заявлені в ОНП форми та методи навчання обираються відповідно до Розділу 4 Положення про організацію освітнього процесу у КНУ імені Тараса Шевченка та дозволяють досягти заявлених цілей ОП.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація по навчальним дисциплінам, що викладаються у межах ОНП, розміщена на офіційному сайті університету (<http://law.knu.ua/ua/pro-iurydychnyi-fakultet-statti/4471-robocinavchalni-prohramy-dystsypli>). Згідно з п. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка до складу документів, які формують науково-методичне, навчально-методичне та організаційно-методичне забезпечення освітнього процесу та мають бути оприлюднені у відкритому доступі, належать: робочі програми всіх обов'язкових і вибіркового навчальних дисциплін. Проте на сайті КНУ імені Тараса Шевченка розміщена не вся інформація з навчальних дисциплін. Відсутні робочі програми з таких вибіркового дисциплін як: «Теорія і практика правозастосування в цивільному праві», «Правова політика в Збройних Силах України» та «Оперативне право» (<http://asp.univ.kiev.ua/index.php/osvitno-naukova-prohrama-pidhotovky-doktora-filosofii/181-anotatsii-dystsypliny-vilnoho-vyboru-aspiranta-dva>). По деяким дисциплінам замість робочих програм розміщена анотація до навчальної дисципліни, що не передбачено Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. Слід зазначити, що п. 3 Наказу ректора від 11.08.2017 р. за № 729-32 затверджені форми робочих програм навчальних дисциплін (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf). П. 3.1 зазначеного Наказу вказано про необхідність оприлюднення робочих навчальних програм на веб-сторінках відповідних структурних підрозділів. Навчальному закладу рекомендовано узгодити документи, які формують навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, з вимогами п. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. Розмістити на веб-сайті університету робочі програми наступних навчальних дисциплін: «Теорія і практика правозастосування в цивільному праві», «Правова політика в Збройних Силах України» та «Оперативне право».

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

КНУ імені Тараса Шевченка забезпечує участь здобувачів третього рівня вищої освіти за ОНП у науково-дослідницьких заходах. В навчальному закладі діє Рада молодих вчених, наукові гуртки та ін.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

В навчальному закладі існує інтернаціоналізація освітньої діяльності. Здобувачі беруть участь у наукових стажуваннях в закордонних навчальних закладах, а також в форумах, конференціях, круглих столах тощо.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Стандарт відсутній.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Процедури розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання визначені в Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації та Положенні про екзаменаційну комісію. Проте в навчальному закладі відсутня практика оскарження результатів контрольних заходів за ОНП. Як свідчать експерти, за результатом опитування аспірантів, останні звертали увагу на недостатній рівень прозорості та розуміння процедури оскарження результатів навчання. Рекомендовано навчальному закладу роз'яснити здобувачам вищої освіти процедурні положення щодо оскарження результатів навчання.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

В університеті визначена процедура перевірки наукових праць аспірантів на академічний плагіат, яка регламентована Положенням про виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ ім. Т. Шевченка. Згідно з п. 9.8.3 Положення про організацію освітнього процесу за порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності, що означає: відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання тощо.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація науково-педагогічних працівників, задіяних до освітнього процесу для здобувачів третього рівня вищої освіти за освітньою програмою на взірцевому рівні забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання за спеціальністю 081 Право.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

КНУ імені Тараса Шевченка має необхідну матеріально-технічну базу та інфраструктуру для забезпечення освітнього процесу за ОНП. В навчальному закладі є зал засідань спеціалізованої вченої ради, обладнаний мультимедійним забезпеченням, пристроями для таємного голосування, зал зі спеціально обладнаними кабінами для перекладу, який використовується для проведення наукових конференцій та інших заходів. В університеті функціонує Центр американського загального права, Центр німецького права, Центр романського права, Центр польського права та ін. Для проведення дистанційного навчання, в умовах карантину, заняття проводяться з використанням інформаційних платформ: Zoom, Google Class тощо.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

КНУ імені Тараса Шевченка забезпечує безоплатний доступ для аспірантів та науково-педагогічних працівників до інфраструктури та інформаційних ресурсів, які задовольняють потреби в освітньої діяльності.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

КНУ імені Тараса Шевченка створює належні умови для забезпечення освітнього середовища, безпечного для життя та здоров'я.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Слід погодитись з експертами, що конструкція веб-сайту університету не забезпечує швидкого пошуку необхідної інформації, а на сайті Інституту права КНУ імені Тараса Шевченка у розміщених вкладках не завжди є інформація. Навчальний заклад в своїх зауваженнях на звіт експертів зазначає, що тимчасові незручності в роботі сайту Інституту права будуть усунуті найближчим часом. Вони виникли у зв'язку з реорганізацією юридичного факультету в Інститут права, зміною його внутрішньої та організаційної структури тощо.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В КНУ імені Тараса Шевченка зрозуміла політика та процедура врегулювання конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо). В навчальному закладі існує низка документів щодо запобігання та вирішення конфліктних ситуацій, а саме: Порядок вирішення конфліктних ситуацій у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка; Етичний кодекс університетської спільноти; Положення про Постійну комісію Вченої ради з питань етики. 30 жовтня 2020 р. Конференцією трудового колективу КНУ імені Тараса Шевченка схвалена Антикорупційна програма (URL: http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/preventing-corruption/antikoruptsiyna_prohrama.pdf). Під час зустрічі з аспірантами експертна група звернула увагу на те, що здобувачі вищої освіти за ОНП не в повній мірі ознайомлені з новим порядком вирішення конфліктних ситуацій. Тому навчальному закладу необхідно розробити план-графік роз'яснення здобувачам третього рівня вищої освіти щодо змін у нормативно-правових документах стосовно запобігання та процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В навчальному закладі діє Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка від 08.07.2019 р. (URL: <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf>) на підставі якого здійснюється постійний моніторинг якості, моніторинг змістовного наповнення ОНП та моніторинг ефективності роботи наукових керівників.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

В університеті активно функціонують органи самоврядування здобувачів вищої освіти, серед яких є Студентський парламент університету та Рада молодих вчених університету. Це відповідає ч. 1 ст. 41 ЗУ «Про вищу освіту», де зазначено, що у закладах вищої освіти та їхніх структурних підрозділах діють наукові товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених, які є частиною системи громадського самоврядування відповідних закладів вищої освіти. Аспіранти можуть брати участь в органах самоврядування через Раду молодих вчених університету (Далі – РМВ). Згідно з п. 4.3.6 Положення про Раду молодих вчених 2019 р. (Далі – Положення 2019 р.) голова РМВ представляє РМВ перед органами управління університету. ЕГ зауважила, що голова РМВ університету призначається ректором. Експерт Ковалишин О.Р. окремо зауважив, що під час зустрічі з представниками самоврядування останні зазначили, що кандидатури на посаду голови РМВ узгоджуються з середовищем аспірантів. Незважаючи на те, що в університеті існує практика обговорення кандидатур на посаду голови РМВ серед здобувачів та, як вказує експерт Ковалишин О.Р., призначення кандидатури, яка є не прийнятною для аспірантів, є фактично неможливим, все ж таки доцільно нормативно закріпити процедуру вибору голів РМВ університету та РМВ Інституту права. Згідно з п. 3.3.1 Положення 2019 р. член РМВ може бути обраним головою РМВ університету. Проте відповідно до п. 4.2. та п. 4.5. цього Положення голова РМВ призначається керівництвом навчального закладу, а не шляхом волевиявлення здобувачів вищої освіти. Рекомендуємо навчальному закладу внести зміни до Положення 2019 р. щодо процедури призначення голови Ради молодих вчених та передбачити можливість його вибору здобувачами вищої освіти. Це буде відповідати вимогам п. 8 ЗУ «Про вищу освіту», яким зазначено, що органи управління наукових товариств студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених формуються на демократичних засадах шляхом виборів. Університет у своїх зауваженнях на звіт ЕГ наголошує, що аспіранти беруть активну участь у студентському самоврядуванні через Студентський парламент університету, зокрема, А. Матат. Незважаючи на те, що практика участі аспірантів в Студентському парламенті існує, проте слід звернути увагу на те, що в Положенні про студентське самоврядування

КНУ імені Тараса Шевченка мовиться про участь студентів. Про аспірантів, тобто здобувачів третього рівня вищої освіти, в цьому Положенні нічого не вказано. У зв'язку з цим рекомендуємо внести зміни до Положення та замінити термін «студенти», який вживається у положенні, на термін – «здобувачі вищої освіти». Назву цього Положення можна представити в такій редакції: «Положення про Парламент здобувачів вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка». П. 12.3.3 Положення 31.08.2018 р. зазначено, що до процесу формування та реалізації політики забезпечення якості освітньої діяльності обов'язково залучаються студенти та їх органи самоврядування.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Навчальний заклад залучає роботодавців як партнерів до процедур забезпечення якості реалізації освітньої програми. Експертна група зазначила, що не була впроваджена і реалізована ініціатива роботодавців щодо оновлення змістовної частини ОНП, предметного наповнення навчальних дисциплін. Це свідчить, на її думку, про слабкий організаційний потенціал на рівні прогнозування потреб здобувачів. Проте навчальний заклад у своїх запереченнях на звіт ЕГ, запевняє, що однією з унікальних особливостей ОНП є широке залучення роботодавців до виконання цієї програми, її оновлення та моніторингу її здійснення. Форми залучення університетом стейкхолдерів–роботодавців до формування змісту ОНП і внесення змін є різноманітними. Співробітництво з роботодавцями здійснюється у межах виконання договорів про співпрацю, через обговорення актуальних питань під час конференцій, круглих столів, майстер-класів, тренінгів тощо.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В навчальному закладі наявна практика збирання інформації щодо професійного кар'єрного шляху випускників. В університеті діє Асоціація випускників юридичного факультету КНУ ім. Т. Шевченка, яка взаємодіє з випускниками та бере участь в освітньому процесі.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В навчальному закладі функціонує сектор моніторингу якості освіти на базі Науково-методичного центру організації навчального процесу КНУ ім. Т. Шевченка, який розробляє пропозиції щодо вдосконалення та запровадження процедур та заходів із забезпечення якості освіти в університеті.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Попередніх акредитацій не було, у зв'язку з цим результати врахування зауважень та пропозицій попередньої акредитації відсутні.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В КНУ ім. Т. Шевченка культура якості вищої освіти є одним із пріоритетних питань. Вона сформована та існує на рівні, достатньому для успішного провадження ОНП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

КНУ імені Тараса Шевченка доцільно удосконалити систему навігацію та архітектуру веб-сайту університету та веб-сайту Інституту права КНУ імені Тараса Шевченка.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Слід погодитись з експертною групою у тому, що інформація про проєкт освітньо-наукової програми на офіційному веб-сайті навчального закладу відсутня. При оновленні ОНП рекомендується розміщати проєкт на офіційному сайті

університету.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

В ОНП є навчальні дисципліни, які відповідають напрямкам наукових досліджень в галузі трудового права та права соціального забезпечення (ВК 2.15), криміналістики (ВК 1.12, ВК 1.13, ВК 1.15), кримінального процесуального права (ВК 2.9), адміністративного права (ВК 2.1, ВК 2.8, ОК 04). Проте навчальному закладу доцільно перелік фахових дисциплін, які б відповідали науковим інтересам здобувачів третього рівня вищої освіти, в ОНП розширити. Університету рекомендовано періодично оновлювати освітні компоненти ОНП через кореляцію навчальних дисциплін з урахуванням наукової діяльності та тематики дисертаційних досліджень аспірантів.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

КНУ імені Тараса Шевченка створює необхідні можливості для аспірантів долучатись до міжнародної наукової спільноти завдяки проведенню різноманітних наукових заходів, а також участі у стажуванні за кордоном.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу навчального закладу дотримуються принципів академічної доброчесності.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

При оновленні освітньо-наукової програми переглянути освітні потреби через оцінювання зміни ринку праці і суспільства з урахуванням регіонального контексту та досвіду вітчизняних та зарубіжних навчальних закладів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Переглянути вибіркові компоненти в Блоці № 2 та виключити із Переліку № 1 дисципліни, які не відповідають цілям ОНП. Розширити в ОНП перелік дисциплін, які б відповідали програмним результатам навчання та науковим інтересам здобувачів третього рівня вищої освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Проводити роз'яснювальну роботу серед здобувачів третього рівня вищої освіти щодо реалізації ними права на академічну мобільність.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Узгодити документи, які формують навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, з вимогами п. 6.3 Положення про організацію освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка. Розмістити на веб-сайті університету робочі програми навчальних дисциплін: «Теорія і практика правозастосування в цивільному праві», «Правова політика в Збройних Силах України» та «Оперативне право».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Роз'яснити здобувачам третього рівня вищої освіти процедурні положення щодо оскарження результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Розробити план–графік роз'яснення здобувачам третього рівня вищої освіти щодо змін у нормативно-правових документах стосовно запобігання та процедур вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Внести зміни до Положення про Раду молодих вчених КНУ імені Тараса Шевченка щодо процедури призначення голови Ради молодих вчених та передбачити можливість його вибору здобувачами вищої освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Удосконалити систему навігації та архітектоніку веб-сайту університету та веб-сайту Інституту права КНУ імені Тараса Шевченка. При оновленні освітньо-наукової програми розміщати її проект на офіційному сайті університету.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Періодично оновлювати освітні компоненти ОНП через кореляцію навчальних дисциплін з урахуванням наукової діяльності та тематики дисертаційних досліджень аспірантів.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

Онiщенко Наталiя Миколаiвна